

LA MÀQUINA DE VAPOR DE LA COLÒNIA ROSAL

Conxa Bayó

Un dels objectius més importants que té el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya (MCiT), és la recerca de maquinària que, per la seva importància, van marcar una fita dins de la industrialització de Catalunya.

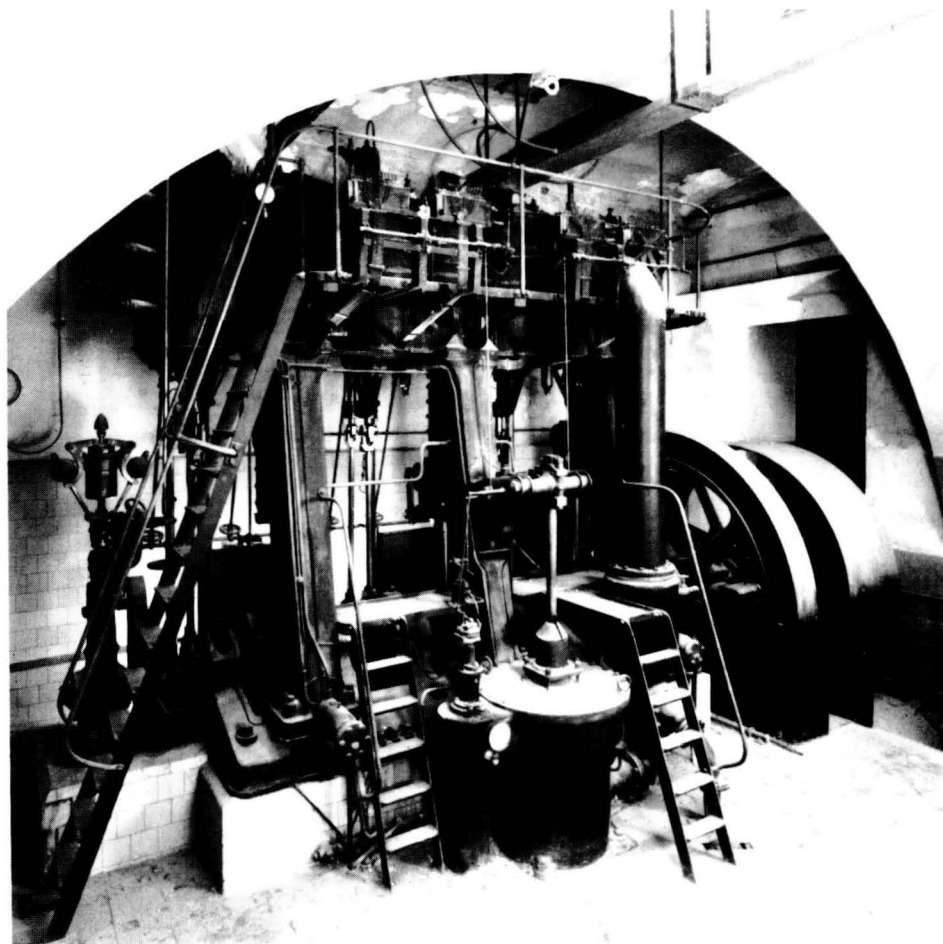
Fa uns mesos el Sr. Jordi Vidal (1), col·laborador del Museu, ens va fer saber que en una de les naus de la colònia Rosal, hi havia una màquina de vapor. Es va fer una visita a la colònia i varem quedar sorpresos i meravellats de la màquina que hi havia.

És un motor de tipus marí, utilitzat per a moure grans vaixells però que també es pot utilitzar com a motor industrial. Ignorem si els seus primers girs van ser a la mateixa colònia o bé a la sala de màquines d'un vaixell. El que més ens va sorprendre del motor són les seves grans dimensions, ja que d'alçada fa pràcticament cinc metres i també la construcció, que és una veritable filigrana.

Característiques tècniques

Any de fabricació: 1898
Nacionalitat: Sueca
Marca: Apparat Copenagen. Mollerups. M. Calusen
Potència: 600 CV
Atmosferes de treball: 12
R.p.m.: 150
Motor marí de triple expansió.
Aquests motors s'anomenen d'alta, mitjana i baixa pressió, sistema Compound, de tres cilindres paral·lels, un a continuació de l'altre. El cigonyal del motor va repartit a 120°.

Les màquines d'aquest tipus són formades per tres màquines monocilíndriques. Aquests cilindres tenen tots tres el mateix recorregut, però cadascun d'ells és de diferent diàmetre i connecten tots tres en el mateix cigonyal.

Cicle de funcionament de la màquina de triple expansió:

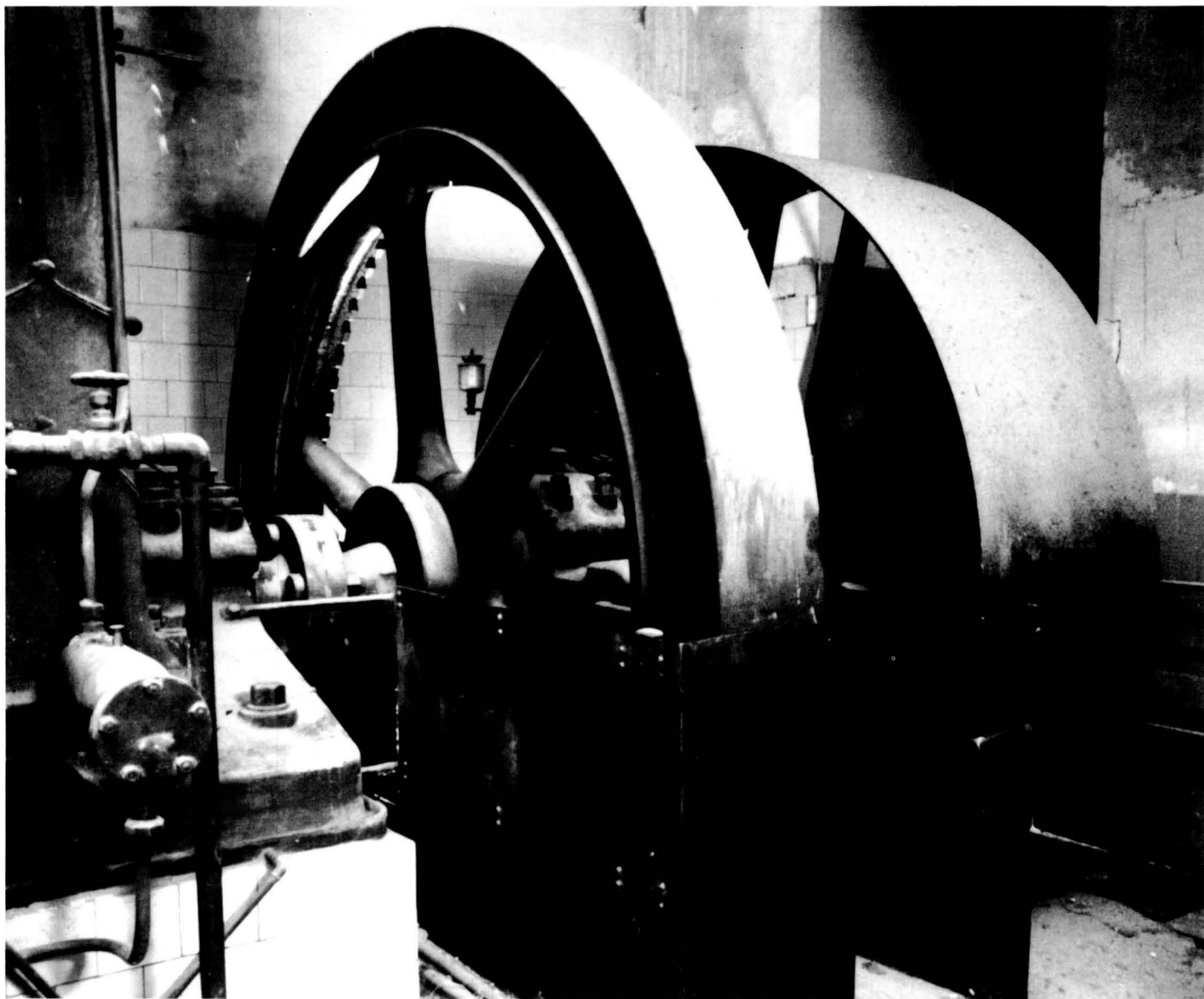
El cilindre de diàmetre més petit rep el vapor de la caldera per mitjà de la vàlvula de distribució i és anomenat cilindre d'alta pressió. Una vegada finalitzat el seu treball, el vapor passa a la vàlvula de distribució del cilindre mitjà i d'aquest passa finalment al cilindre de baixa pressió on el vapor és evacuat al condensador.

Després de veure la màquina, el Museu tenia l'obligació moral de no deixar-la perdre. La filosofia del Museu de la

Ciència i de la Tècnica de Catalunya és deixar, sempre que sigui possible, l'objecte -en aquest cas la màquina de vapor-, dins de l'entorn on estava funcionant.

Vàrem fer saber a l'alcalde de Berga, Sr. Jaume Farguell, l'existència d'aquesta màquina per tal de veure si li podia interessar per al futur museu que s'ha projectat instal·lar en els espais de l'antiga caserna de Berga.

El Sr. Farguell va demostrar una gran sensibilitat pel tema, en acceptar la màquina amb tots els problemes que representava el seu desmuntatge i trasllat, i va

entendre que aquesta màquina, que durant tants anys havia treballat per al benefici d'una colònia del Berguedà, era molt millor que es quedés a Berga com a testimoni.

El MCiT havia complert també la seva tasca: recerca, identificació i salvaguarda d'una màquina de vapor de les més importants ⚡

NOTES:

- 1.- Les dades tècniques de la màquina van ser aportades pel Sr. Jordi Vidal i Mestres.

Conxa Bayó i Soler
Conservadora del MCiT